

บทที่ 3

มาตรฐานและตัวชี้วัดงานสาธารณสุขมูลฐาน

มาตรฐานและตัวชี้วัดงานสาธารณสุขมูลฐานเป็นกรอบที่กำหนดขั้นตอนการทำงาน รวมทั้งบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชนในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย คือ ตัวชี้วัดใน 14 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านกิจกรรมหลักของงานสาธารณสุขมูลฐาน และด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน ดังนี้

3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านกิจกรรมหลักของงานสาธารณสุขมูลฐาน

มาตรฐานและตัวชี้วัดงานสาธารณสุขมูลฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานที่เน้นกิจกรรมหลักทั้ง 3 กิจกรรมของงานสาธารณสุขมูลฐาน กล่าวคือ

3.1.1 การพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขของคนในชุมชน/หมู่บ้าน

กิจกรรมนี้มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชนทางด้านสาธารณสุขในงานสาธารณสุขมูลฐานที่สำคัญ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน (อสม.) ซึ่งเป็นแกนนำและเป็นเรี่ยวแรงสำคัญในการดำเนินงาน นอกจากนี้ก็ยังมีผู้นำชุมชนประเภทอื่น อาทิ แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ประชาชนทั่วไป ประชาคม ผู้นำองค์กรในชุมชน ผู้นำทางศาสนาอื่นๆ ซึ่งในการพัฒนาศักยภาพนั้น จะเป็นการดำเนินการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ (Knowledge) ทำให้เกิดทัศนคติ (Attitude) ที่ดีเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นการปฏิบัติ (Practice) ที่ถูกต้อง และเมื่อลงมือปฏิบัติไปบ่อยๆ เข้าหรือนานๆ เข้าก็ทำให้เกิดทักษะความสามารถ (Skill) ในงานสาธารณสุขมูลฐาน

3.1.2 การพัฒนาสาธารณสุขมูลฐานและการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชุมชน/หมู่บ้าน

เมื่อมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีความกระตือรือร้นขยันในงานมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในงานสาธารณสุขมูลฐานซึ่งเป็นผลพวงมาจากกิจกรรมที่ 1 นั้น ก็สามารถนำความรู้

ความสามารถ และทักษะเหล่านั้นมาใช้ในกิจกรรมของการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐาน และการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขต่างๆ ในการป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ ที่สำคัญ ได้แก่

- 1) โรคไข้เลือดออก
- 2) โรคเอดส์
- 3) สุขภาพจิต
- 4) การแก้ไขปัญหาหูหึ่ง
- 5) การสร้างสุขภาพ
- 6) การให้ข่าวสารโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- 7) การแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขประจำถิ่น ฯลฯ

3.1.3 การจัดบริการสุขภาพเบื้องต้นในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.)

กิจกรรมนี้เป็นการจัดบริการสุขภาพเบื้องต้น โดยจัดไว้ที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดบริการสุขภาพเบื้องต้นโดยชุมชน เป็นกิจกรรมสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน และการพึ่งตนเองของชุมชนในการดำเนินงานจึงกำหนดให้ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนเป็นศูนย์กลาง หรือแหล่งกลางของข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขต่างๆ การถ่ายทอดความรู้ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และการให้บริการสุขภาพที่จำเป็น เช่น การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาล ก่อนการส่งไปยังสถานบริการสุขภาพอื่นๆ หรือการตรวจคัดกรองเบื้องต้น เช่น การวัดความดันโลหิต การวัดสายตา รวมทั้งการตรวจสอบโดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบง่ายๆ หรือตรวจเบื้องต้น เช่น การตรวจหาปริมาณน้ำตาลในปัสสาวะสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในกิจกรรมหลักทั้ง 3 นั้น ชุมชน/หมู่บ้านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน และแกนนำชุมชนต่างๆ จำเป็นต้องมีการจัดกลุ่มรวมกลุ่มกันทำงานเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทำให้ชุมชน หรือหมู่บ้านมีพลังความสามารถเพิ่มมากขึ้น สามารถระบุ ค้นหาปัญหาสาธารณสุขในชุมชนได้นำปัญหาเหล่านั้นมาจัดเรียงลำดับความสำคัญ และนำมาจัดการแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือหมู่บ้านต่อไป

การพิจารณาตัวชี้วัดงานสาธารณสุขมูลฐานด้านกิจกรรมหลักนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 3 ส่วน คือ ส่วนนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Out put) ดังต่อไปนี้

1) ส่วนนำเข้า (Input) มีสิ่งที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

1.1) เจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญยิ่งเพราะจะทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะแนวทางการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานในชุมชน ดังนั้น เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีลักษณะที่จะทำให้งานสาธารณสุขมูลฐานสำเร็จตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย ดังนี้

- มีจำนวนเจ้าหน้าที่พอเพียงกับงานสาธารณสุขมูลฐาน
- มีความเข้าใจในงานสาธารณสุขมูลฐาน (สสม.) เป็นอย่างดี
- มีมนุษยสัมพันธ์ดีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
- เป็นผู้ประสานงานงานที่ดี เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารและชุมชน/หมู่บ้านได้ดี
- มีความขยัน ตั้งใจ และรับผิดชอบในงานสาธารณสุขมูลฐาน

1.2) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นบุคคลที่จะต้องทำงานเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐาน เป็นบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชาวบ้านในแต่ละกลุ่มบ้านได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กฎหมายกำหนด อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัย การรื้อข่าวสาธารณสุข การแนะนำเผยแพร่ความรู้ การวางแผน และประสานกิจกรรมพัฒนาสาธารณสุข ตลอดจนการให้บริการสาธารณสุข ที่สำคัญคือการส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและป้องกันโรค การรักษาพยาบาลขั้นต้นโดยใช้ยาและเวชภัณฑ์ตามขอบเขตที่กำหนดการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการบริการ การฟื้นฟูสภาพ และการจัดกิจกรรมพัฒนาสาธารณสุขมูลฐานในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งนี้โดยกำหนดจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน/ชุมชนโดยเฉลี่ย ดังนี้

- พื้นที่ชนบท อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน 1 คน ต่อ 8 - 15 หลังคาเรือน
- พื้นที่เขตเมือง เขตชุมชนแออัด อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน 1 คน ต่อ 20 - 30 หลังคาเรือน

ดังนั้นในหมู่บ้าน/ชุมชนหนึ่งๆ จะมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชนไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนหลังคาเรือน โดยทั่วไปควรมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ประมาณ 10 - 20 คนต่อหมู่บ้าน คุณสมบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน จะต้องมียกย่อง ดังนี้

- มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน
- ระดับความรู้ขั้นต่ำสามารถอ่านออกเขียนได้
- สม่ครใจและเสียสละ เพื่อช่วยงานสาธารณสุขมูลฐาน
- สนใจเข้าร่วมหรือเคยเข้าร่วมในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน
- เป็นบุคคลที่คณะกรรมการหมู่บ้านรับรองว่ามีความประพฤติดี ได้รับการยกย่องและไว้วางใจจากประชาชน

1.3) งบประมาณสนับสนุน

ในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน นอกจากบุคลากรแล้วสิ่งทีขาดไม่ได้ก็คือ งบประมาณสนับสนุนซึ่งได้รับจากภาครัฐ แบ่งออกได้ ดังนี้

(1) เงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งรัฐจัดสรรให้แก่ละหมู่บ้านผ่านทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชนของแต่ละหมู่บ้านจะต้องจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาภายใต้ 3 กิจกรรมหลักดังกล่าวแล้ว

(2) เงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน ในภาวะที่มีปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยของชุมชน เช่น ปัญหาการป้องกันและควบคุมโรคระบาด เช่น ไข้หวัดนก ไข้เลือดออก เป็นต้น หรือการส่งเสริมสุขภาพ เช่น การดูแลผู้สูงอายุตามช่วงวัย การตรวจสุขภาพทั่วไป หรือการพัฒนาผู้นำชุมชน การศึกษางานสาธารณสุขมูลฐาน งานแพทย์แผนไทย การใช้จ่ายสมุนไพรร่างๆ เป็นต้น ซึ่งแต่ละแผนงาน /โครงการมีกิจกรรมที่จะต้องใช้งบประมาณที่แตกต่างกันไปในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับว่าปัญหาสาธารณสุขอะไรที่เร่งด่วนจะต้องรีบดำเนินการแก้ไข ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งก็มีงบประมาณสนับสนุนแตกต่างกันออกไป

2) ส่วนกระบวนการ (Process) ซึ่งมีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ดังต่อไปนี้

2.1) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นผู้ที่กระตือรือร้น สนับสนุน ปลุกเร้า อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้นำชุมชน โดยเฉพาะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นผู้ดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานตามแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการ

2.2) การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

เป็นส่วนที่มีความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการบริหารจัดการดำเนินงาน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งจะต้องวางแผนปฏิบัติงานตามโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณและจะต้องมีขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในแผนผังควบคุมกำกับงาน (Milestone scheduling) อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้

2.3) การนิเทศติดตามควบคุมกำกับงาน

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชนจะต้องติดตามการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการรวมทั้งการนิเทศสอนงานให้แก่ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมสำคัญในงานสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อให้การดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานตามกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคเร่งด่วนที่จะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขหรือจะต้องการเสริมหรือแรงสนับสนุนเพื่อให้โครงการดำเนินการได้สำเร็จเรียบร้อย

ในส่วนของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองก็จะต้องมีการนิเทศ ติดตาม ควบคุมกำกับการทำงานตามโครงการต่างๆ ที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชนและประชาชนได้เสนอมา โดยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำชี้แนะ และขณะเดียวกันก็ต้องตรวจสอบด้วยว่า ได้ดำเนินการไปตามกิจกรรมในแผนผังควบคุมกำกับงานหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรที่จะให้คำแนะนำได้

2.4) การประเมินผลและสรุปงานเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการสาธารณสุขมูลฐานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ถ้าเป็นโครงการๆ ที่มีระยะเวลานาน จำเป็นต้องมีการประเมินผลโดยอาสาสมัครสาธารณสุขและผู้ร่วมโครงการเป็นระยะๆ เช่น ทุก 3 เดือน หรือ 4 เดือน เป็นต้น ถ้ามีปัญหาหรืออุปสรรคผู้ร่วมรับผิดชอบโครงการจะได้ดำเนินการแก้ไขต่อไป ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้ชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหาได้

และต้องมีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการฯ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้จัดทำควรสรุปเปรียบเทียบข้อมูลให้เห็นชัดเจน ถ้าผลงานไม่ได้ตามที่กำหนดไว้ก็ต้องอธิบายได้ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเพื่อเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

3) ส่วนผลลัพธ์ (Out put)

ในส่วนของผลลัพธ์ นี้เป็นผลจากการดำเนินโครงการต่างๆ ตามกิจกรรมหลักทั้ง 3 กิจกรรมนั้น ทำให้บรรลุตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานใน 14 องค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน ดังแสดงในตาราง 3.2

สำหรับมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านกิจกรรมหลักของงานสาธารณสุขมูลฐาน สามารถสรุปได้ดังตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านกิจกรรมหลักของงานสาธารณสุขมูลฐาน

ตัวชี้วัด			
กิจกรรมงานสาธารณสุขมูลฐาน	ส่วนนำเข้า (Input)	ส่วนกระบวนการ (Process)	ส่วนผลลัพธ์ (Out put)
<p>ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก</p> <p>1. การพัฒนากิจกรรมทางด้านสาธารณสุขของคนในชุมชน/หมู่บ้าน คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้นำองค์กรในชุมชนแกนนำสุขภาพ ประชากรรอบครัว ผู้นำทางศาสนา ได้รับ การพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะความชำนาญ (Skill) ในงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ</p> <p>2. การแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชุมชน การพัฒนาบุคลากรตามกิจกรรมที่ 1 สามารถนำความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา สาธารณสุขและการป้องกันโรค และการเสริมสร้างสุขภาพที่สำคัญ ได้แก่</p>	<p>1. บุคลากร</p> <p>1.1 เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีบุคลากรรับผิดชอบงานสาธารณสุขมูลฐานและมีความเข้าใจในงานสาธารณสุขมูลฐานเป็นอย่างดี - มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี - เป็นผู้ประสานงานที่ดี เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารและชุมชน/หมู่บ้านได้ดี - มีความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบในงานสาธารณสุขมูลฐาน 	<p>1. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กระตุ้น สนับสนุน ปลุกเร้า และอำนวยความสะดวกให้ แก่นำชุมชน โดยเฉพาะ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้</p> <p>2. การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในแผนผัง</p>	<p>ผลของการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมเพื่อนำไปสู่อำนาจปกครองขององคกรสาธารณสุขมูลฐานดังแสดงในตาราง 3.2</p>

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านกิจกรรมหลักของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

ตัวชี้วัด			
กิจกรรมงานสาธารณสุขมูลฐาน	ส่วนนำเข้า (Input)	ส่วนกระบวนการ (Process)	ส่วนผลลัพธ์ (Out put)
<ul style="list-style-type: none"> - โรคใช้เลือดออก - โรคเดือดตี - สุขภาพจิต - การแก้ไขปัญหาหวัหรี - การสร้างสุขภาพ - การให้ข่าวสารโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า - การแก้ไขปัญหาสาธารณสุขเรื่องอื่นๆ ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขประจำถิ่น <p>3. ศูนย์บริการสุขภาพเบื้องต้นในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) เป็นศูนย์กลางหรือแหล่งกลางของข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขต่างๆ การถ่ายทอดความรู้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และการให้บริการสุขภาพที่จำเป็น เช่น การรักษายาบาลเบื้องต้น การตรวจคัดกรองเบื้องต้น เป็นต้น</p>	<p>2.3 อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน/ชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐาน - คัดเลือกจากชาวบ้านในแต่ละกลุ่มหมู่บ้านแล้วนำมาอบรม - มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพอนามัย - การสื่อสารข่าวสารสาธารณสุข - การแนะนำ เผยแพร่ความรู้ การวางแผนและประสานกิจกรรม - พัฒนาสาธารณสุขมูลฐาน 	<p>ควบคุมกำกับงาน (Milestone Schedule) อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้</p> <p>3. การนิเทศติดตามควบคุมกำกับงาน มีการติดตามการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่กำหนด การนิเทศสอนงาน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นผู้รับบทบาทสำคัญ และประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการเบิกจ่ายงบประมาณ</p> <p>4. การประเมินผลและสรุปรายงานควรมีการประเมินผลโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน และผู้ร่วมโครงการทุกระยะ เช่น</p>	

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านกิจกรรมหลักของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

กิจกรรมงานสาธารณสุขมูลฐาน	ตัวชี้วัด		
	ส่วนนำเข้า (Input)	ส่วนกระบวนการ (Process)	ส่วนผลลัพธ์ (Out put)
	<p>สำหรับจำนวนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชน/หมู่บ้าน โดยเฉลี่ย</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ชนบท อสม.1 คน/8 - 15 หลังคาเรือน - พื้นที่เขตเมือง เขตชุมชนแออัด อสม. 1 คน/20 - 30 หลังคาเรือน <p>1.3 ชุมชน/หมู่บ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความเข้าใจงานสาธารณสุขมูลฐาน - สนใจและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของงานสาธารณสุขมูลฐาน - มีส่วนร่วมในการแสดงความความคิดเห็นต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพของชุมชน 	<p>ทุก 3 - 4 เดือน ซึ่งหากพบปัญหาอุปสรรคจะสามารถแก้ไขได้ทันทางทีและมีสรุปผลการดำเนินงานเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลให้เห็นชัดเจนรวมทั้งมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้วย</p>	

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านกิจกรรมหลักของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

กิจกรรมงานสาธารณสุขมูลฐาน	ตัวชี้วัด		
	ส่วนนำเข้า (Input)	ส่วนกระบวนการ (Process)	ส่วนผลลัพธ์ (Out put)
	<p>2. งบประมาณ</p> <p>กำหนดเป็น 3 ส่วน คือ</p> <p>2.1 เงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ต้องจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาคือ สอดคล้องกับ 3 กิจกรรมข้างต้น</p> <p>2.2 เงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนด้านสุขภาพอนามัยของชุมชนและการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในชุมชน เช่น ปัญหาการป้องกันและควบคุมโรคระบาดต่างๆ การดูแลส่งเสริมสวัสดิภาพของผู้สูงอายุ อนามัยแม่และเด็ก การตรวจสุขภาพประชาชน เป็นต้น</p> <p>2.3 งบประมาณจากแหล่งอื่น เช่น จากกระทรวงอื่น แหล่งทุนอื่น หรือองค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ เป็นอีกแหล่งทุนหนึ่งที่สามารถนำมาจัดทำโครงการทางด้านงานสาธารณสุขมูลฐาน</p>		

3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน

นอกจากมาตรฐานและตัวชี้วัดงานสาธารณสุขมูลฐานด้านกิจกรรมหลักที่ได้กล่าวมาแล้วองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ยังต้องคำนึงถึงมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานที่มีทั้งตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นกิจกรรมขั้นต่ำที่ทุกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสนับสนุนให้ชุมชนมีการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานในขณะเดียวกันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และการบริหารจัดการรวมถึงชุมชนที่รับผิดชอบมีความพร้อมในด้านศักยภาพเพิ่มมากขึ้น สามารถนำตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานขั้นพัฒนา มาเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานที่บ่งบอกถึงคุณภาพของการดำเนินงานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งตัวชี้วัดขั้นพัฒนาจะสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เพิ่มมากขึ้น และผลของการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 14 องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ และภาวะสุขภาพที่พึงประสงค์ของประชาชนในชุมชนที่เพิ่มมากขึ้น โดยตัวชี้วัดดังกล่าวส่วนใหญ่สอดคล้องกับตัวชี้วัดเป้าหมายของความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) (ศึกษาเพิ่มเติมจากภาคผนวก ก) ตัวชี้วัดเป้าหมายของยุทธศาสตร์เมืองไทยแข็งแรง (ศึกษาเพิ่มเติมจากภาคผนวก ข) และเป้าหมายการพัฒนาสุขภาพของประชาชนไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
1. การดูแลสุขภาพ (Health Education)	1.1 ร้อยละ 100 ของ อสม. ได้รับการ ฝึกอบรมฟื้นฟู/พัฒนาความรู้ด้าน สุขภาพที่สำคัญของท้องถิ่นอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง	/		
	1.2 ร้อยละ 70 ของชุมชน/หมู่บ้าน ได้รับ การสนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร และสื่อ เกี่ยวกับปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ จากหน่วยงานของรัฐ เพื่อใช้ในการ ดำเนินงานสุขภาพ	/		
	1.3 ร้อยละ 70 ของครัวเรือน ได้รับการ ถ่ายทอดความรู้ แง่ข่าวสารด้าน สุขภาพ และ โครงการหลักประกัน สุขภาพถ้วนหน้า จาก อสม. และ/ หรือแกนนำชุมชน และ/หรือสื่อต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	/		
	1.4 ร้อยละ 70 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการ ดำเนินงานเผยแพร่ความรู้เรื่อง สุขภาพที่เป็นปัญหาสำคัญของชุมชน ผ่านทางหอกระจายข่าว หรือวิทยุ ชุมชน	/		
	1.5 ร้อยละ 70 ของครัวเรือนมีสมาชิก อย่างน้อย 1 คน ที่มีความรู้ด้าน สุขภาพและสามารถให้คำแนะนำ ในการดูแลสุขภาพแก่สมาชิกใน ครอบครัว	/		

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
	1.6 ร้อยละ 60 ของชุมชน/หมู่บ้าน มี ชมรมสร้างสุขภาพและมีกิจกรรม สร้างสุขภาพ 6 อ. อย่างสม่ำเสมอ		/	6 อ. คือ ออก- กำลังกาย อาหาร อารมณ์ โรคยา อนามัยชุมชน และอบายมุข
2. โภชนาการ (Nutrition)	2.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มี การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เรื่อง โภชนาการที่เป็นปัญหาสำคัญใน ท้องถิ่นให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน 2.2 ร้อยละ 95 ของเด็กอายุ 0-5 ปี ได้รับ การเฝ้าระวังทางโภชนาการโดย อสม. ทำการชั่งน้ำหนัก เพื่อประเมิน ภาวะโภชนาการทุก 6 เดือน 2.3 ร้อยละ 100 ของเด็กอายุ 0-5 ปี ที่มี ปัญหาทุพโภชนาการ ได้รับอาหาร เสริมและคำแนะนำในการแก้ไข ปัญหาทางโภชนาการจาก อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน 2.4 เด็กอายุ 0-5 ปี มีภาวะทุพโภชนาการ ไม่เกินร้อยละ 7 *** 2.5 ประชากรมีพฤติกรรมการบริโภค อาหารที่ถูกสุขลักษณะเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี***	/	/	ทุพโภชนาการ คือ ภาวะขาดสารอาหาร หรือภาวะ โภชนาการเกิน

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
3. การจัดหา น้ำสะอาดและการ สุขาภิบาล (Water Supply and Sanitation)	3.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เรื่องสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม และการ บริโภคน้ำสะอาด โดย อสม. และ/ หรือแกนนำชุมชน	/		
	3.2 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการสำรวจข้อมูลของครัวเรือน เกี่ยวกับ น้ำดื่ม น้ำใช้ ส้วม การ กำจัดขยะ และการจัดบ้านเรือนให้ ถูกหลักสุขาภิบาลโดย อสม. และ/ หรือแกนนำชุมชน	/		
	3.3 ร้อยละ 90 ของครัวเรือน มีการจัด บ้านเรือนเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ*		/	
4. การเฝ้าระวังโรค ประจำถิ่น (Surveillance Disease for Local Control)	4.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการพัฒนาศักยภาพ อสม. และ/หรือ แกนนำชุมชนในการเฝ้าระวัง และ ควบคุมโรคติดต่อที่สำคัญของท้องถิ่น	/		
	4.2 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน ได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และ/หรืองบประมาณในการ ดำเนินงานป้องกันและควบคุม โรคติดต่อที่สำคัญในท้องถิ่น	/		
	4.3 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เรื่อง โรคติดต่อในท้องถิ่น โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน	/		

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
	4.4 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการเฝ้าระวังพาหะนำโรค และ ผู้ป่วยโรคติดต่อที่สำคัญในท้องถิ่น โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน	/		- โรคไข้เลือดออก - โรคไข้หวัดนก - โรคอุจจาระร่วง เฉียบพลัน - โรคติดต่ออื่นใน ท้องถิ่น เช่น มาลาเรีย พยาธิ ไข้ฉี่หนู
	4.5 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีกิจกรรมป้องกันและควบคุม โรคติดต่อที่สำคัญในท้องถิ่น โดย ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม	/		
5. การสร้างเสริม ภูมิคุ้มกันโรค (Immunization)	5.1 ร้อยละ 100 ของผู้เลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ในครัวเรือนและหญิงมีครรภ์ ได้รับความรู้และคำแนะนำเรื่องการ สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน	/		
	5.2 ร้อยละ 100 ของผู้เลี้ยงดูเด็กอายุ 0-5 ปี ได้รับการติดตามจาก อสม. และประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ในการให้บริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน โรคตามระยะเวลาที่กำหนด		/	
	5.3 ร้อยละ 100 ของเด็กอายุ 0-1 ปี ได้รับวัคซีนตามวัย *		/	- วัคซีนป้องกัน วัณโรค เมื่อ แรกเกิด

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
				- วัคซีนป้องกัน คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก โปлио เมื่ออายุ 2, 4 และ 6 เดือน - วัคซีนป้องกันหัด และหัดเยอรมัน เมื่ออายุ 9 เดือน
6. การอนามัยแม่ และเด็กและการ วางแผนครอบครัว (Maternal Child Health and Family Planning)	6.1 ร้อยละ 100 ของหญิงมีครรภ์ และ หลังคลอด ได้รับความรู้และ คำแนะนำในการดูแลสุขภาพของ แม่และเด็ก โดย อสม. และ/หรือ แกนนำชุมชน 6.2 ร้อยละ 90 ของหญิงมีครรภ์มีการ ฝากครรภ์ ได้รับความดูแลก่อนคลอด การทำคลอด และดูแลหลังคลอด จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือ ผดุงครรภ์โบราณที่ผ่านการ อบรม**/** 6.3 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีระบบข้อมูลของหญิงมีครรภ์ และ หลังคลอด ข้อมูลเด็กอายุ 0 - 5 ปี ที่สำรวจโดย อสม. เพื่อนำมาใช้ใน การติดตามให้คำแนะนำและบริการ เยี่ยมบ้าน	/	/	

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
	6.4 ร้อยละ 100 ของทารกมีน้ำหนักแรกเกิดไม่ต่ำกว่า 2,500 กรัม*		/	
	6.5 ร้อยละ 75 ของทารกได้กินนมแม่ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 6 เดือน		/	
	6.6 ร้อยละ 75 ของหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่แต่งงานและอยู่กับสามีมีการวางแผนครอบครัว		/	
	6.7 ร้อยละ 100 ของหญิงและชายวัยเจริญพันธุ์มีความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว		/	
	6.8 ร้อยละ 50 ของหญิงและชายวัยเจริญพันธุ์มีการเตรียมตัวและคัดกรองโรคทางพันธุกรรมก่อนการแต่งงาน		/	
7. การรักษาพยาบาล ง่าย ๆ (Simple Treatment)	7.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มี อสม. ที่ผ่านการอบรมให้มีความรู้และความสามารถในการตรวจคัดกรองโรค และการรักษาพยาบาลการเจ็บป่วยเล็กน้อยในชุมชน	/		
	7.2 ร้อยละ 90 ของชุมชน/หมู่บ้าน ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นจากหน่วยงานของรัฐ สำหรับให้ อสม. ใช้ในการจัดบริการตรวจคัดกรองโรค และรักษาพยาบาลการเจ็บป่วยเล็กน้อยในชุมชน	/		

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
	7.3 ร้อยละ 90 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดบริการตรวจคัดกรองโรค และการรักษาพยาบาลการเจ็บป่วย เล็กน้อย โดย อสม. 7.4 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีระบบการส่งต่อผู้ป่วยโดย อสม. จากชุมชนไปยังสถานบริการ สาธารณสุข 7.5 ร้อยละ 30 ของศูนย์สาธารณสุข มูลฐานชุมชน มีการให้บริการ การแพทย์ทางเลือกเพื่อสุขภาพแก่ ประชาชนในชุมชน	/	/	เช่น บริการนวด อบ ประคบแผนไทย การใช้ยาสมุนไพร
8. การจัดหายาที่ จำเป็นในหมู่บ้าน (Essential Drugs)	8.1 ร้อยละ 100 ของศูนย์สาธารณสุข มูลฐานชุมชน มียาสามัญประจำบ้าน สำหรับให้บริการแก่ประชาชนที่ เจ็บป่วยเล็กน้อยหรือฉุกเฉินใน ชุมชน 8.2 ร้อยละ 80 ของศูนย์สาธารณสุข มูลฐานชุมชน มีบริการจ่ายยา โดย อสม.	/	/	
9. สุขภาพจิต (Mental Health)	9.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เรื่องการส่งเสริมสุขภาพจิต โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน	/		

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
	9.2 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการสำรวจผู้ป่วยที่มีปัญหา/ อาการทางจิตประสาท และส่งต่อ ผู้ป่วยให้ได้รับการรักษา	/		
	9.3 ร้อยละ 50 ของวัยรุ่นเป็นสมาชิก ชมรม To be number one และมี กิจกรรมต่อเนื่อง **		/	
	9.4 ร้อยละ 30 ของครัวเรือน ได้รับ การส่งเสริมให้เป็นครอบครัว อบอุ่น		/	
10. ทันตสาธารณสุข (Dental Health)	10.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เรื่องทันตสุขภาพ โดย อสม. และ/ หรือแกนนำชุมชน	/		
	10.2 ร้อยละ 100 ของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในชุมชน มีการสอนและ ปลูกฝังนิสัยการบริโภคอาหารที่ ส่งผลดีต่อสุขภาพฟัน และการ แปรงฟันหลังรับประทานอาหาร	/		
	10.3 ร้อยละ 80 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการสำรวจปัญหาทันตสุขภาพ ของประชาชน และส่งต่อผู้ป่วย ให้ได้รับการรักษา หรือ ประสานงานให้มีหน่วย ทันตสาธารณสุขเคลื่อนที่มา ให้บริการในชุมชน		/	

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
11. การอนามัย สิ่งแวดล้อม (Environmental Health)	11.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อม โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน	/		
	11.2 ร้อยละ 80 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมลดมลภาวะ และ ส่งเสริมอนามัยสิ่งแวดล้อม โดย การมีส่วนร่วมของชุมชน	/		
	11.3 ร้อยละ 50 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีกลุ่มเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมชุมชน และประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เมื่อพบปัญหา		/	
12. การคุ้มครอง ผู้บริโภค (Consumer Protection)	12.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เรื่องอาหาร ยา เครื่องสำอางที่ ปลอดภัย มีเครื่องหมาย อย. หรือ ได้มาตรฐานโดย อสม. และ/หรือ แกนนำชุมชน	/		
	12.2 ร้อยละ 50 ของผู้ประกอบการ ร้านอาหาร แผงลอย ได้รับการ ฝึกอบรม/พัฒนาเรื่องสุขาภิบาล อาหาร		/	
	12.3 ร้อยละ 90 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมรณรงค์การ ไม่สูบบุหรี่ และดื่มแอลกอฮอล์ โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน		/	

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
13. การป้องกันและ ควบคุมอุบัติเหตุ และโรคไม่ติดต่อ (Accident and Non communi- cable Disease Control)	13.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เรื่องอุบัติเหตุ และโรคไม่ติดต่อ ที่เป็นปัญหาของชุมชน โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน	/		
	13.2 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมตรวจคัดกรอง โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และการตรวจมะเร็งเต้านมด้วย ตนเอง	/		
	13.3 ร้อยละ 60 ของประชาชนอายุ 40 ปี ขึ้นไป ได้รับการตรวจคัดกรอง โรคเบาหวาน และความดันโลหิต สูง ในชุมชน/หมู่บ้าน **		/	
	13.4 ร้อยละ 80 ของสตรีอายุ 35 ปีขึ้นไป มีความรู้ และมีพฤติกรรมการตรวจ เต้านมด้วยตนเองเป็นประจำ **		/	
	13.5 ร้อยละ 60 ของประชาชนอายุ 6 ปี ขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อย สัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที **		/	
	13.6 ร้อยละ 50 ของชุมชน/หมู่บ้าน มี การจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวัง อุบัติเหตุ และช่วยเหลือผู้ประสบภัย		/	
14. การป้องกันและ ควบคุมโรคเอดส์ (AIDS)	14.1 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เรื่อง เพศศึกษา โรคเอดส์ และ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ	/		

ตาราง 3.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน (ต่อ)

องค์ประกอบของงาน สาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		หมายเหตุ
		ขั้น พื้นฐาน	ขั้น พัฒนา	
	ในชุมชน โดย อสม. และ/หรือ แกนนำชุมชน 14.2 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้านมี การจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม การป้องกันโรคเอดส์ให้กับ ประชาชน โดย อสม. และ/หรือ แกนนำชุมชน 14.3 ร้อยละ 100 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีการสำรวจผู้ติดเชื้อและผู้ป่วย ด้วยโรคเอดส์ในชุมชน โดย อสม. และ/หรือแกนนำชุมชน และ ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ/ ผู้ป่วย และครอบครัว 14.4 ร้อยละ 60 ของชุมชน/หมู่บ้าน มีบริการแจกถุงยางอนามัย เพื่อ ป้องกันการติดเชื้อและแพร่เชื้อ เอดส์ในชุมชน โดย อสม.	/	/	

- หมายเหตุ
- * เป็นตัวชี้วัดเป้าหมายความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) (ภาคผนวก ก)
 - ** เป็นตัวชี้วัดเป้าหมายเมืองไทยแข็งแรง (ภาคผนวก ข)
 - *** เป็นเป้าหมายในแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 9 ของกระทรวงสาธารณสุข หรือที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)